

Verslag concept

Commissie Natuur, Landbouw, Water & Milieu

Datum commissievergadering	:	29 januari 2018
Commissievoorzitter	:	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	:	E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmene@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	E. Krijgsman
Leden van de Commissie	50PLUS mw. O.A.C. de Meij
	CDA P.J. de Kam, mw. W. Koning-Hoeve
	CU/SGP M.C.A. Klein
	D66 J. Rook (duo), H.W. Struben, mw. C. Weemhoff
	GroenLinks F.J. Kramer, mw. Z. Pels
	ONH B.I.M. Bouberg Wilson (duo)
	PvdA mw. A.A.J. Jellema, N. Papineau Salm, L.J.J. Voskuil
	PvdD A.E. van Liere, mw. L.D. Vermaas
	PVV D.J. van der Sluijs
	SP mw. R. Alberts, mw. J.M.E. de Groot
	VVD mw. A. van Langen, mw. E.A.S. Rommel
CdK en Gedeputeerden	J. Bond, C. Loggen, A. Tekin
Ambtelijke ondersteuning	
Notulist	Moneypenny / mw. C.E.L. Smits

Afwezig:

D.G.M. Ceder (CU/SGP), J.H. Leever (ONH)

Agenda

0. Technische briefing monitor Weidevogels
1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Statenagenda NLM, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda
3. Inloophalfuur
4. B-agenda Algemeen
- 4a. Brief GS Analyse Regeerakkoord Rutte III
5. Rondvraag gedeputeerde Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
6. A-agenda Water
- 6a. Water: Voordracht Natuurvriendelijke oevers
7. B-agenda Water
- 7a. Natuur/Water: Correspondentie GS en gemeente Amsterdam over inklinking veen in Waterland
- 7b. Water: bespreking beantwoorde Statenvragen 99-2017 'Dammen en waterpeilverlaging in Markenbinnen'
8. Rondvraag gedeputeerde Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
9. A-agenda Milieu
- 9a. Milieu: Voordracht Zienswijze RUD Noord-Holland Noord
- 9b. Luchtvaart: Voordracht Vaststelling verordening Luchthavenbesluit Helihaven Loodswezen IJmuiden
10. Rondvraag gedeputeerde Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
11. Sluiting

0. Technische briefing monitor Weidevogels

5 De heren **Van Swaaij** (Vlinderstichting) en **Witteveldt** (sector Groen, provincie Noord-Holland) praten de commissie bij over het weidevogel- en vlinderonderzoek in Noord-Holland. De heer **Witteveldt** legt uit dat de provincie allerlei flora- en faunasoorten in het weidevogelgrasland monitort, onder andere in het kader van het Natuurbestuur, Natura 2000, de

10 nieuwe Wet natuurbescherming, het Programma Aanpak Stikstof (PAS), het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) en voor losse projecten. De weidevogelstand wordt met het Meetnet Weidevogels tweejaarlijks gemeten. De resultaten worden gebruikt voor de evaluatie van het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer en jaarlijkse trendevaluaties. Ook doet de provincie in een ronde van drie jaar vlakdekkende tellingen. Naast de provincie wordt ook gemonitord door beheerders, collectieven en vrijwilligers en inzake de Subsidie Natuur en

15 Landschap. De heer **Van Swaaij** gaat in op het graslandbeheer en insectenmonitoring, specifiek die van dagvlinders. Hierover worden al sinds 1990 gegevens verzameld. Bloemrijke graslanden zijn de beste habitat voor insecten. In Nederland is momenteel sprake van een daling van 40% van het aantal insecten. Voor vlindermonitoring wordt een landelijk meetnet van vrijwilligers gebruikt, die vrijwel wekelijks tellen als onderdeel van het NEM en het Europese

20 monitoringssysteem eBMS. Hieruit zijn vlindertrends af te leiden. De gegevens zijn bruikbaar voor duiding op alle niveaus, van lokaal tot Europees. Er zijn verschillen in ontwikkeling per land, maar zelfs per natuurgebied in Noord-Holland.

25 De heer **Rook** (D66) vraagt of ook de witte plekken in de tellingenkaart worden ingevuld. De heer **Van Swaaij** legt uit dat het meetnet landelijke trends meet. Er wordt niet gericht geïnvesteerd in het uitbreiden van vrijwilligersroutes in het noordoosten van Noord-Holland.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) noemt een tuinvlindertelling als optie en vraagt hoe de inzet van vrijwilligers bij weidevogels wordt afgestemd met andere telorganisaties.

30 De heer **Witteveldt** benadrukt dat de tellingen worden vergeleken met de voorgaande jaren en dus volgens eenzelfde methode moeten worden gedaan. Uiteraard is er afstemming om dubbel tellen te voorkomen. Overleg blijft nodig. Er zijn verschillen tussen methodes en het doel ervan, bijvoorbeeld bij vogels tellen en nesten tellen.

35 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of het vervangen van Engels raaigras door bloemrijkgrasland en het stoppen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen de vogel- en vlinderstand beïnvloeden. De heer **Van Swaaij** benadrukt dat de huidige intensieve landbouw met raaigras leidt tot een sterk verweven oorzaak-gevolgdiscussie. Het is lastig om één effect te isoleren. Vlinders leven niet in raaigras en steriele weilanden, alleen in de berm.

40 De heer **Witteveldt** vult aan dat dit ook voor vogels geldt. In steriel grasland leven weinig insecten. Bloemrijker grasland is gunstig voor vogels en vlinders.

45 De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt hoe de daling in aantallen in Duitsland te verklaren is en te vergelijken is met Nederland. De heer **Van Swaaij** weet dat Alterra door het ministerie van LNV is gevraagd om onderzoek te doen naar de achteruitgang in het aantal insecten. Alleen uit het vlindernetwerk zijn langjarige systematische gegevens bekend. Die laten een achteruitgang zien.

50 De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of de weidevogelkerngebieden in de telling worden meegenomen. De heer **Witteveldt** telt zo ruim mogelijk. In 2020 zijn alle terreinen geteld waar weidevogels een rol spelen.

55 De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt of na 2021 in minder gebieden wordt geteld. Mevrouw **Ates** legt uit dat in 2021 de periode van zes jaar agrarisch natuurbeheer ten einde loopt. Dat is een logisch moment om de gebieden te beoordelen.

Mevrouw **Koning** (CDA) weet dat op grasland vaak geen bestrijdingsmiddelen en geen jaarlijkse scheuring wordt toegepast. Ze vraagt hoe de vermindering van vlinders in de duinen wordt gekoppeld aan graslanden waar niet wordt geteld. De heer **Van Swaaij** herhaalt dat het vlindermeetnet naar veranderingen van jaar op jaar kijkt. Daarnaast wordt onderzoek

60 gedaan naar de ruimtelijke verspreiding, waaruit blijkt dat er weinig vlinders in agrarische gebieden leven.

Pagina 3

- 65 Mevrouw **Koning** (CDA) meent dat er geen een-op-een relatie is tussen duin- en grasland. De heer **Van Swaaij** bedoelde dat ook niet. Het zijn twee totaal verschillende gebieden. De achteruitgang van de vlinderstand in de duinen heeft heel andere oorzaken.
- 65 Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of in de weidevogeltellingen de predatie wordt meegenomen. De heer **Witteveldt** antwoordt dat dit niet het geval is. Mevrouw **Ates** vult aan dat Sovon komend jaar een groot predatieonderzoek doet.
- 70 De heer **Van Liere** (PvdD) vraagt of stikstofdepositie een oorzaak van achteruitgang van de insectenstand in duingebieden is. De heer **Van Swaaij** beaamt dat dit overal in het land een rol speelt, dus ook in de duinen. Hij weet dat lokale beheeracties mogelijk zijn die verbetering kunnen sturen.
- 75 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of bekend is welk verstoringseffect monitoren op de natuur heeft. De heer **Witteveldt** legt uit dat voor vogeltellingen vanaf de zijkant van een gebied wordt geteld, vaak met behulp van een verrekijker. Soms worden insteken gemaakt die tot enige verstoring leiden. Bij nestentellingen blijkt uit onderzoek een verhoogde predatiekans bij nestbezoek. Hij kent geen onderzoek waaruit vermindering van broedsucces blijkt.
- 80 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of de effecten wel zijn onderzocht. De heer **Witteveldt** meent dat dit voor de vogeltellingen niet het geval is.
- 80 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of Noord-Holland al is aangehaakt bij het initiatief Bloemrijke berm. De heer **Van Swaaij** weet dat niet.
- 85 Mevrouw **Heesakkers** vult aan dat de provincie bermbeheer beter wil monitoren en verbeteren. Het is onderdeel van de Green deal Infra-Natuur.
- De **voorzitter** dankt de sprekers voor hun bijdrage. De presentaties worden aan de vergaderstukken toegevoegd.

90

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** heet allen welkom bij de vergadering van de commissie NLWM.

Hij dankt de heer Bouberg Wilson voor het overnemen van het voorzitterschap bij het werkbezoek aan de Markermeerdijken.

95

De werkgroep Buitenlands werkbezoek heeft een voorstel gedaan voor een meerdaags werkbezoek over de nieuwe werkwijze voor ecosystemen en natuurlijk kapitaal. De commissie heeft hier geen vragen over. Het voorstel wordt voorgelegd aan Presidium. Voorts meldt de voorzitter dat leden worden gezocht voor de klankbordgroep voor het congres over bodemdaling in maart. Mevrouw Van Langen, mevrouw Koning en de heren Van Liere, Papineau Salm en Struben melden zich aan.

100

2. Vaststellen agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Statenagenda

NLM, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda

105

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Het verslag van 4 december 2017 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De Strategische Statenagenda, de moties- en toezeggingenlijsten en de C-agenda worden ongewijzigd vastgesteld.

110

3. Inloophalfuur

INSPRAAK

Mevrouw **Schermer** en de heer **Zeilemaker** (Comité tegen de stank van de vuilstort in de Wieringermeer) spreken in over de stankoverlast door de HVC in Medemblik. Deze overlast is gestart in 2012, toen de vergistingsinstallatie in gebruik is genomen. Er is geen logische klachtenprocedure voor de bewoners van Medemblik. De provincie heeft een

115

uitbreidingsvergunning verleend aan de verouderde installatie en staat bovendien het storten van nieuw afval toe. Helaas is het onafhankelijke onderzoek van GS van de baan en sluit de provincie aan bij het onderzoek van HVC. Na hun bijdrage bieden de insprekers gedeputeerde Tekin een petitie van bijna 1.500 handtekeningen van bewoners aan. Er is een cameraploeg van RTV Noord-Holland aanwezig voor het maken van opnames van dit moment.

120

VRAGENRONDE

125

Mevrouw **Van Langen** (VVD) vraagt of HVC of andere partijen bewoners actief informeren over de nieuwe stortingen. De heer **Zeilemaker** geeft aan dat dit niet het geval is.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt wat de insprekers van PS verwachten. De heer **Zeilemaker** wil dat de provincie omwonenden voortaan ruimhartig voorziet van informatie over voorgenomen activiteiten. De voorwaarden voor vergunningverstrekking moeten duidelijk zijn en klachten moeten serieus worden genomen en onafhankelijk worden gecontroleerd. Hij ziet het liefst dat PS GS opdracht geven een eigen onderzoek naar de stankoverlast te doen.

130

De heer **De Kam** (CDA) vraagt hoelang de insprekers al bezig zijn met deze klachten. De heer **Zeilemaker** heeft dertig jaar geleden bij de vestiging van de vuilstort al bezwaar gemaakt. In 2012 zijn de nieuwe klachten begonnen met de komst van de vergistingsinstallatie. Het geuronderzoek is in 2011 gedaan, dus voordat de installatie in bedrijf was.

135

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of PS moeten acteren op de stank of op de wijze waarop klachten worden afgehandeld. Mevrouw **Schermer** hoopt op beide, maar wil vooral een onafhankelijk geuronderzoek.

140

De heer **Struben** (D66) vraagt naar de urgentie van dit moment. Mevrouw **Schermer** legt uit dat veel bewoners in Medemblik kampen met gezondheidsklachten, mede door de smerige lucht.

145

De heer **Klein** (CU/SGP) hoort dat de insprekers al veel wegen hebben bewandeld en vraagt of er duidelijkheid is over de oorzaak van de geuroverlast. Mevrouw **Schermer** heeft vanaf het moment dat de vergistingsinstallatie startte last van de stank. De heer **Zeilemaker** vult aan dat de HVC dit ontkent, vandaar dat ze nu opschalen naar de provincie.

150

Pagina 5

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of de bewoners die last ondervinden zich hebben verenigd. Mevrouw **Schermer** beaamt dit en verwijst naar de handtekeningenactie.

155 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt naar de rol van het gemeentebestuur van Medemblik, daar de gemeente aandeelhouder is van de HVC. De heer **Zeilmaker** legt uit dat de wethouder eerst de andere zes gemeenten in het CAW moet overtuigen van de overlast. De gemeente is geen goede ingang voor deze klachten. Er is maar een beperkt gebied met overlast.

160 INSPRAAK

De heer **Van Broekhoven** spreekt in namens het Platform Rust aan de Kust en uit zijn zorg over de overlast van het Zandvoortse circuit. De nieuwe eigenaren zoeken de randen van de geluidsvergunning op. Bezoekers van de stiltegebieden hebben hier veel last van. Hij vraagt de provincie om de huidige geluidsbelasting te onderzoeken en de vergunning te heroverwegen. Er is al een onderzoek gedaan naar de economische gevolgen van het Formule 1-racen. Het onderzoeken van de hinder voor de omgeving is hierop een noodzakelijke aanvulling.

170 VRAGENRONDE

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt hoe de belangen van de omwonenden, de natuurbezoekers en de bezoekers van het circuit worden behartigd. De heer **Van Broekhoven** legt uit dat de 240 extra dagen gebruikt worden door een kleine groep mensen, terwijl de groep bewoners en rustzoekers veel groter is.

175 De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt hoeveel mensen de heer Van Broekhoven vertegenwoordigt. De heer **Van Broekhoven** weet dat de hinder breed wordt ervaren, vooral bij omwonenden en natuurliefhebbers. Hij vertegenwoordigt Milieudefensie en het platform. Dat zijn veel mensen. De urgentie stijgt met aantal dagen dat er geluidsoverlast is, waarbij de Formule 1 de bekende druppel is.

180 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt op hoeveel dagen er in het afgelopen jaar overlast was. De heer **Van Broekhoven** heeft ze niet geteld maar denkt 4 of 5. Het zijn vooral de rustzoekers in de natuur die last hebben van de 240 extra dagen. Dat zijn duizenden mensen.

185 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of er overlap is met de overlast door (nachtelijk) strandlawaaï en paviljoens. De heer **Van Broekhoven** meent dat die overlast beperkter is, omdat dat geluid zich niet zo ver voortplant. Hij weet wel dat er verdringing optreedt met strandbezoek als de Formule 1 in de zomer wordt gehouden.

190 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt hoelang de vergunning geldig is. De heer **Van Broekhoven** weet dat deze in 2012 is verstrekt, maar vindt het goed om deze af en toe te heroverwegen.

De **voorzitter** dankt alle sprekers voor hun bijdrage.

195 Mevrouw **Alberts** (SP) heeft een punt van orde. Ze stelt voor de rondvragen naar aanleiding van de inspraak over de HVC nu te stellen.

RONDVRAAG NAV INSPRAAK OVER HVC

200 Mevrouw **Alberts** (SP) hoort dat de sprekers van het kastje naar de muur zijn gestuurd en vraagt gedeputeerde de regie te nemen. Daarnaast wil ze weten of GS vinden dat het eigen onderzoek van HVC onafhankelijk genoeg is.

205 Mevrouw **Rommel** (VVD) is benieuwd naar de uitkomst van het onderzoek van de provincie, of er een relatie is tussen het afgraven van het terrein en de stankoverlast en of nieuwe stort is toegestaan.

210 De heer **Tekin** (ged.) merkt op dat de klachtenprocedure niet alleen op papier maar ook in de praktijk duidelijk moet zijn. Het doorverwijzen naar de RUD Noord-Holland Noord kan niet. Hij zorgt dat dit op de websites van de gemeenten wordt gecorrigeerd en zal de procedure agenderen in het reguliere overleg met vier Omgevingsdienst (OD)-directeuren. Hij kende de onduidelijkheden niet en is blij met het signaal van de heer Zeilmaker.

215 In het gesprek met de heer Zeilmaker is een mogelijk onafhankelijk onderzoek aan de orde geweest, maar dat was niet de intentie van GS. Elders in de provincie is ook een geuronderzoek gedaan. Het is gebruikelijk dat de eigenaar hiertoe opdracht geeft. Het andere onderzoek is negen keer teruggestuurd door de OD die als toetsinstantie optreedt. De OD toetst ook het HVC-onderzoek aan de wettelijke voorschriften en adviseert GS daarover.

220 De heer Tekin heeft na het gesprek met de heer Zeilmaker contact gehad met de directie van HVC. Het onderzoeksresultaat wordt eind februari verwacht. Hij wil de uitkomsten bespreken met HVC, de insprekers en PS. De oorzaak van de stank moet dan duidelijk zijn. Er zitten drie bedrijven op het terrein: Afvalzorg, Sortiva en HVC. Afvalzorg zit er tijdelijk en gaat nu ontmantelen. Wellicht heeft het afgraven van het terrein daarmee te maken. Het geuronderzoek moet duidelijk maken wat de oorzaak van de stank is. De insprekers zijn duidelijk over de start van de biovergister in 2012 als mogelijke oorzaak, maar gedeputeerde wacht de uitkomst van het onderzoek en het advies van de OD af.

Mevrouw **Rommel** (VVD) herhaalt haar vraag of GS weet van nieuw afval op de HVC-locatie.

230 De heer **Tekin** (ged.) weet dat een vergunning is aangevraagd, maar weet niet waarvoor.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt wat GS ervan vinden dat HVC de mensen niet uitnodigt voor een bezoek aan de installatie. De **voorzitter** meent dat dit wel is gebeurd.

235 De heer **Tekin** (ged.) hoort de insprekers zeggen dat er contact is tussen HVC en de omgeving. De directeur van HVC stemde direct in met het voorstel van GS om de uitkomst van het geuronderzoek met de insprekers en andere omwonenden en PS en eventueel gemeenteraadsleden te bespreken.

240 Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of PS de resultaten van het onderzoek ook ontvangen.

De heer Tekin (ged.) zegt dit toe.

245 De heer **Rook** (D66) vraagt of GS invloed hebben op de doorlooptijd van het opstellen van het rapport.

De heer **Tekin** (ged.) benadrukt dat GS de voortgang bewaken. Hij wil dat het rapport zo snel mogelijk wordt afgerond.

250 De **voorzitter** merkt desgevraagd op dat de heer Van Broekhoven al is vertrokken. Eventuele rondvragen over zijn inspraak kunnen worden gesteld in de reguliere rondvraag van de heer Tekin.

4. B-agenda Algemeen

4a. Brief GS Analyse Regeerakkoord Rutte III

255 De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De technische vragen van D66 en 50PLUS zijn beantwoord.

COMMISSIEBEHANDELING

260 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) uit haar zorg over de groei van Schiphol en de onzekerheid rondom Lelystad. Ze doet de suggestie niet uit te breiden naar Lelystad maar een vliegveld aan te leggen in zee.

265 De heer **De Kam** (CDA), de heer **Klein** (CU/SGP) en GroenLinks hebben geen opmerkingen.

270 De heer **Struben** (D66) is blij met de voorgenomen kabinetsgesprekken met het Amsterdams Havengebied. Hij dankt GS voor de antwoorden op de technische vragen over het diesilverbruik en vraagt of dit onderwerp van gesprek is, net als het circulair gebruik van de draaischijf en de beperking in het ruimtegebruik. Hij vraagt hoe GS omgaan met de wens van Amsterdam om de woongrens op te schuiven en of dit wordt besproken met de minister. Verder wil hij weten hoe de provincie omgaat met medicijnresten in drinkwater.

- 275 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) focust op klimaatadaptatie en vraagt of het kabinet voldoende aandacht heeft voor de verduurzaming van het woningbezit en de bewustwording daaromtrent. Hij voorziet een financieringsprobleem op dit punt.
- 280 De heer **Papineau Salm** (PvdA) dankt GS voor de analyse. Hij is blij met de beheerautoriteit voor de Wadden en vraagt of deze doorzettingsmacht krijgt. Ook wil hij weten of de Mededingingswet meer grootschalige landbouw faciliteert. Het is goed dat de SDE-regeling (Stimulering Duurzame Energieproductie) ook geldt bij CO₂-reductie. Hij wil alleen selectieve groei van Schiphol toestaan bij verbetering van de veiligheid en vermindering van de geluidshinder en overlast. Hij mist aandacht voor de luchtvaart in West-Friesland.
- 285 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt welke kansen GS zien voor verduurzaming in de luchtvaart. Verder meent ze dat de balans met de omgeving van Schiphol verstoord is en dat dus geen selectieve groei mogelijk is tenzij het aantal vluchten wordt verminderd. Ze vraagt wanneer de MER Schiphol gereed is en of GS zich als de MER daartoe aanleiding geeft zullen verzetten tegen de groei van Schiphol en het Rijk zullen oproepen een analyse te doen van maatschappelijke kosten en baten van doorgroei. Ze is blij met de voorgenomen hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en wil weten hoe de uitvoerende rol van de provincie eruit ziet en hoe PS erbij worden betrokken.
- 290
- 295 De heer **Van der Sluis** (PVV) is blij met de mogelijkheid de relatie tussen het regeerakkoord en het provinciale werk te bespreken. Hij wil een lans breken voor vissers met pulskor, omdat dit veel voordelen biedt voor het milieu. Hij vraagt of GS zich hiervoor inzetten in Brussel.
- Mevrouw **Vermaas** (PvdD) hoort een pleidooi voor pulsvisserij, maar vraagt of de heer Van der Sluis weet dat vissen daarbij hun rug breken.
- 300 De heer **Van der Sluijs** (PVV) is daar niet van op de hoogte. Hij wil een werkbezoek voor Europarlementariërs aan Volendam organiseren en hoopt dat de provincie dit wil faciliteren. Hij ziet met de inzet van de SDE+regeling mogelijkheden voor aardgasloze kassen, maar meent dat dit oneigenlijke staatssteun is. Kaseigenaren moeten verantwoord ondernemen en zelf investeren. Het nieuwe nationale energie- en klimaatakkoord mag geen blanco cheque zijn. De PVV streeft naar energieneutraliteit, schone lucht en een beter milieu, maar wel om de juiste redenen.
- 305
- 310 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt waarom de PVV zo negatief is over een nog niet bestaand akkoord.
- De heer **Van der Sluijs** (PVV) wil eerst de inhoud kennen, voordat het geld beschikbaar wordt gesteld.
- 315 Mevrouw **Alberts** (SP) vraagt of het Rijk de urgentie voor natuur en landschap wel voelt en wil dat GS meer druk zetten op deze urgentie. De SP is erg teleurgesteld over woord "groei" in combinatie met Schiphol, omdat milieuwinst ligt in het beperken van de groei. De SP wil nadenken over alternatieven. Innovatie is soms een pas op de plaats. Aan bouwen in zee kleven ook bezwaren en het is ook gericht op groei. De SP denkt dat alternatieven in het verminderen van het aantal vluchten moeten worden gezocht.
- 320
- Mevrouw **Rommel** (VVD) dankt GS voor de analyse. VVD Noord-Holland staat achter de voorgenomen groei van Schiphol mits de hinder niet toeneemt. Ze vraagt GS aan te geven waar de provincie over gaat.
- 325 De heer **Tekin** (ged.) is voorzitter van de Bestuurlijke Regiegroep Schiphol (BRS) en delegatievoorzitter van de Omgevingsraad Schiphol (ORS) van vier provincies en meer dan dertig gemeenten. De provincie heeft daar zeggenschap. In 2007 en 2008 zijn de Aldersakkoorden gesloten waarin de milieuwinst wordt verdeeld tussen de omgeving en de sector. De MER is nodig om die milieuwinst te bepalen. GS wachten de feiten en cijfers af voordat verdere besluiten worden genomen. Tot die tijd is de lijn van de provincie verwoord in de Omgevingsvisie.
- 330
- Mevrouw **Vermaas** (PvdD) herhaalt haar vraag naar de kansen voor verduurzaming die GS zien. Biokerosine is geen kans.

335

De heer **Tekin** (ged.) weet dat de ontwikkelingen in de praktijk doorgaan. Het is nog onbekend welke ruimte de MER zal bieden.

340

De PvdD refereert aan de MKBA op de C-lijst. Gedeputeerde noemt een aantal voorbeelden. De BRS heeft de minister gevraagd een onderzoek te laten doen naar de nacht, specifiek naar slaapverstoring en selectiviteit. Verder loopt meerjarig onderzoek naar ultrafijnstof. De provincie heeft hiervoor haar luchtmeetnetten ter beschikking gesteld. Het resultaat wordt verwacht in 2020, 2021 en GS willen hier niet op vooruitlopen.

345

De heer Tekin combineert de vraag van de PvdA en de rondvraag van het CDA over Lelystad. GS zitten niet aan tafel in Lelystad, maar Noord-Holland heeft wel baat bij de ontwikkelingen daar. Zorgvuldigheid op dit dossier is heel belangrijk voor de nieuwe minister. De MER Lelystad moet duidelijk zijn. Gedeputeerde weet dat de contacten tussen West-Friesland en de minister stroef verlopen. Hij zal GS van Flevoland hierop attenderen.

350

De vragen van D66 over milieu en havens komen zeker aan bod.

De provincie staat aan de lat voor het realiseren van het NNN en het Natuurpact. De Tweede Kamer heeft om een Deltaplan Biodiversiteit gevraagd, dus de urgentie wordt gevoeld. Het Actieplan Weidevogels loopt ook gewoon door. De heer Tekin heeft vertrouwen in de opstelling van het ministerie.

355

De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat de situatie inzake medicijnresten in het water in Noord-Holland verschilt van die in Utrecht. Voor het drinkwater uit het IJsselmeer wordt een zwaardere zuiveringsinspanning gedaan dan voor drinkwater uit grondwater. De Kaderrichtlijn Water (KRW) wil extra zuiveringsinspanningen bij gelijkblijvende kosten voorkomen. Dit is in 2015 ook vastgelegd in de Watervisie. De kwaliteit van het drinkwater is altijd onderwerp van gesprek met de directeur van PWN, maar de provincie probeert kosten en inspanningen niet te laten stijgen.

360

Onder de noemer "klimaatadaptatie" vallen veel ruimtelijke ordening-dossiers, maar de vraag van ONH richt zich op energietransitie. Dit onderwerp zit in de portefeuille van de heer Van der Hoek.

365

Gedeputeerde zet zich bij het oprichten van een nieuwe organisatie altijd in voor bestuurlijke duidelijkheid en doorzettingsmacht. Dit is voor de Waddenautoriteit ook het vertrekpunt in de gesprekken.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of GS dingen willen overdragen.

370

De heer **Loggen** (ged.) merkt op dat dit uit de gesprekken moet blijken.

Hij meldt dat Noord-Holland in het Comité van de regio's aandacht heeft gevraagd voor de pulsvissers, maar dat het positieve advies van het Comité niet is overgenomen door het Europees Parlement. Hij wil nu de stille diplomatie van het Rijk een kans geven. De effecten van pulsvisserij moeten nog verder onderzocht worden, maar het is een duurzame, innovatieve maatregel.

375

De heer **Bond** (ged.) benadrukt dat de daadwerkelijke uitvoering van het regeerakkoord steeds noopt tot bijstelling van de analyse ervan. De plannen verschijnen razendsnel, bijvoorbeeld voor de glastuinbouw en aardgas. Dit biedt kansen voor de Greenports in Noord-Holland. GS houden PS op de hoogte over de voortgang.

380

De provincie lobbyt inzake het GLB al jaren voor een verschuiving naar pijler 2, het ondersteunen van innovatie. De deur naar grootschalige landbouw staat niet per se open. Zo wilde Noord-Holland al een pilot rond natuurinclusieve landbouw doen en daarvoor zo mogelijk extra geld beschikbaar stellen in de Kaderbrief.

385

Gedeputeerde verwacht deze periode veel actie vanuit het ministerie.

De provincie is lid van het Visserijplatform. De inzet is nu stille diplomatie maar ook het behoud van de Britse wateren voor de Nederlandse vissers. De heer Bond voelt voor het organiseren van een werkbezoek aan IJmuiden en Den Helder.

390

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of de provincie dit wil faciliteren.

De heer **Bond** (ged.) wil de minister in alle rust haar werk laten doen. Noord-Holland zit met de visserijprovincies aan tafel in het platform.

395

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt hoe PS betrokken worden bij de hervorming van het GLB.

De heer **Bond** (ged.) legt uit dat de provincie inbreng levert in het IPO. De inzet van Noord-Holland is een verschuiving van budgetten naar innovatie en verduurzaming in plaats van steun. Het Rijk is leidend en GS zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.
De vragen van D66 over de transities van havens vallen in de portefeuille van mevrouw Post.

De heer **Struben** (D66) stelt zijn verdere technische vragen schriftelijk.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt wanneer de minister met meer informatie over Lelystad komt, zodat de gevolgen voor Noord-Holland duidelijk worden.

De heer **Tekin** (ged.) weet dat de MER Lelystad bijna is afgerond. Hij verwacht de MER Schiphol pas over een paar maanden.

De **voorzitter** concludeert dat de *Brief GS Analyse regeerakkoord Rutte III* wordt doorgeleid naar PS van 12 februari 2018.

5. Rondvraag gedeputeerde Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Mevrouw **Van Langen** (VVD) had haar vraag over andere tijden voor beheer en schadebestrijding graag besproken op de B-agenda. Ze vraagt naar de voortgang van het onderzoek naar provinciale mogelijkheden om jacht 1 uur voor en na zonsopgang toe te staan. Dit onderzoek moet door de Faunabeheereenheid (FBE) worden uitgevoerd.

De heer **Bond** (ged.) onderschrijft het standpunt van de NOJG dat er een ontheffing kan worden verleend conform artikel 3.16. Het onderzoek is niet besproken met de FBE omdat het standpunt van de provincie duidelijk is. Degene die ontheffing aanvraagt, moet deze onderbouwen. De provincie toetst vervolgens de vergunningverlening. Het punt is wel besproken in het IPO, maar gezien de verschillen per provincie is er geen IPO-reactie. Het is gedeputeerde niet bekend of andere provincies hier onderzoek naar hebben gedaan, maar die kennis kan uiteraard gebruikt worden.

De heer **Van Liere** (PvdD) meent dat de ontheffing een juridische kwestie is die landelijk gelijk is.

De heer **Bond** (ged.) noemt als voorbeeld van provinciaal maatwerk het ganzenakkoord, waarin in overleg met natuurbeheerders en de KNJV is afgesproken geen ontheffing te verlenen in ruil voor extra beheermogelijkheden.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) vraagt welke ruimte er dan is om te acteren op de uitkomsten van het onderzoek van de FBE.

De heer **Bond** (ged.) legt uit dat haar vraag de jacht in het algemeen betrof. Zijn voorbeeld gaat specifiek over het ganzenbeheer.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) meldt dat zij inmiddels gesprekken heeft gevoerd met allerlei maatschappelijke organisaties die willen deelnemen in de FBE. Ze stelt voor dit onderwerp te agenderen aan de hand van schriftelijke vragen.

De heer **Bond** (ged.) stelt een korter traject voor. Als mevrouw Pels hem de namen doorgeeft, koppelt hij deze terug aan de FBE en kan men aan de slag.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) geeft de namen door, maar wil het proces wel bespreken in de commissie en stelt daartoe een voorstel op. Ze wil graag aanwezig zijn bij het eerste gesprek met de FBE, gedeputeerde en de geïnteresseerde kandidaten.

6. A-agenda Water

6a. Water: Voordracht Natuurvriendelijke oevers

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De technische vragen van 50PLUS zijn beantwoord.

COMMISSIEBEHANDELING

Mevrouw **Rommel** (VVD) meldt dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid.

De heer **Rook** (D66) is positief over het overzicht en de koppeling met de NNN- en KRW-doelen. De voordracht geeft invulling aan motie 110, de ambitie op ecologische oevers. De Kansenkaart biedt een plan om die ambitie ook in de toekomst waar te maken.

De heer **Voskuil** (PvdA) steunt het voorstel, maar vraagt of er voldoende geld beschikbaar is voor het uitvoeren van alle ambities.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt wanneer PS besluiten over de inhoud van het plan. De financiering van beheer en onderhoud is nog niet concreet. Ook wil ze weten of er onderzoek is gedaan naar het effect van natuurvriendelijke oevers.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) steunt de voordracht. Hij vraagt uit welke bron behalve TWIN-H het benodigde budget komt of dat maar een deel van de plannen wordt uitgevoerd en wil weten wanneer een beheerovereenkomst met Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) wordt gesloten.

Mevrouw **De Groot** (SP) is akkoord met de voordracht. Het is een hamerstuk.

De heer **Kramer** (GroenLinks) is akkoord met de voordracht en realiseert zich dat de plannen kostbaar zijn.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is positief over het voorstel, maar vraagt naar het verschil van 3 kilometer oever met de Watervisie. Ze is blij dat de doelen uit de KRW terugkomen in de Omgevingsvisie en wil weten of de oevers voor 2021 zijn aangelegd.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt waarom er een voorbehoud wordt gemaakt bij het dragen van de kosten voor beheer en onderhoud door het Waterschap AGV.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) kan instemmen met de voordracht.

De heer **Klein** (CU/SGP) is blij met de concrete plannen. Hij vraagt op hoeveel plaatsen de afweging van de kosten en de ecologische baten negatief is uitgevallen en of de financiering van de rest van de plannen niet gevonden kon worden in de reserves.

De heer Loggen (ged.) zegt toe schriftelijk te antwoorden op de vraag naar het aantal plekken waar de afweging negatief is uitgevallen.

Hij wil ook met het beperkte budget wel actie ondernemen, omdat niet-handelen een gemiste kans is. Er worden allerlei werkzaamheden uitgevoerd waarbij de provincie de oevers kan laten aanpakken. PS krijgen de voorstellen geknipt, omdat GS voor de rest nog goede funding moeten vinden en het beheer en onderhoud structureel moeten borgen. Er zijn nog te veel losse eindjes om over de volledige 22 kilometer te rapporteren. Financiering van de resterende plannen uit de reserves is lastig, omdat de provincie veel wensen heeft. Gedeputeerde moet nog onderhandelen met AGV en informeert vervolgens PS over de argumenten.

De afstand van 22 kilometer komt voort uit de Kansenkaart. Gedeputeerde blijft alert op kansen voor ecologische oevers buiten het voorliggende traject, maar deze moeten wel aan de criteria voldoen.

De heer **Kramer** (GroenLinks) vraagt welke ruimte er is voor de onderhandeling over de onderhoudskosten, omdat al bekend is wat GS doen als het niet lukt.

De heer **Loggen** (ged.) houdt juist daarom de argumenten nog even voor zich. De ambitie van de provincie beperkt zich niet tot 22 kilometer. Financiering is gemakkelijker in combinatie met andere werkzaamheden. Het is een organisch proces. Gedeputeerde deelt het belang van de KRW, maar vindt het nog te vroeg voor herijking of loslaten van de KRW.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) herhaalt haar vraag of dit stuk oever tijdig wordt gerealiseerd.

De heer **Loggen** (ged.) herhaalt dat de financiering de uitdaging blijft.

De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht Natuurvriendelijke oevers* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 12 februari 2018.

525 **7. B-agenda Water**

7a. Natuur/Water: Correspondentie GS en gemeente Amsterdam over inklinking veen in Waterland

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. Het onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks.

530

COMMISSIEBEHANDELING

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) benadrukt dat het tijd is dat de provincie in actie komt. De onderliggende onderzoeken dateren al uit 2010 en 2012 en hebben pas in 2018 geleid tot een taskforce voor draagvlak- en probleeminventarisatie. GroenLinks wil veel meer snelheid en zet zich ook in Amsterdam hiervoor in. Mevrouw Pels vraagt de commissieleden wat PS in deze periode willen bereiken in de strijd tegen het inklinken van het veen.

535

De heer **Klein** (CU/SGP) ziet daarnaast de vraag wat PS kunnen bereiken. Het gevoel van urgentie over dit onderwerp is de afgelopen maanden gegroeid. PS zijn erg benieuwd naar de resultaten die gedeputeerde kan bereiken. De heer Klein heeft geen concrete actievoorstellen en merkt op dat de toon van de brief aan Amsterdam de urgentie niet maximaal uitstraalt.

540

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) bevestigt de hoge urgentie die de aanpak van inklinking van het veen heeft en heeft geen aanmerkingen op de brief.

545

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) deelt de zorg van GroenLinks over het gebrek aan urgentie. Hij meent dat ook de landelijke overheid betrokken moet zijn bij het tegengaan van bodemdaling gezien de grote financiële en ruimtelijke gevolgen. Voor het bepalen van het peil is inzicht in alle consequenties noodzakelijk.

550

De heer **Van Liere** (PvdD) vraagt GS vooruitlopend op het Koersdocument en de Omgevingsvisie alvast te beginnen met het zo veel mogelijk voorkomen, stoppen en omkeren van veenbodemdaling.

555

Mevrouw **Alberts** (SP) benadrukt dat bodemdaling een urgente kwestie is en is blij met de taskforce. Partijen zitten aan tafel en moeten in samenspraak tot actie komen. Ze vraagt of de eerste bijeenkomst al is gepland. Ze weet dat een aantal boeren in actie willen komen en roept de provincie op de beperkingen die zij nog ervaren weg te nemen.

560

Mevrouw **Koning** (CDA) is blij dat GS in overleg gaan met Amsterdam. Ze memoreert de conferentie over bodemdaling voor PS in het eerste kwartaal van 2018 en het meerdaagse werkbezoek over dit onderwerp. PS zijn er dus al actief mee bezig.

565

De heer **Voskuil** (PvdA) sluit zich aan bij het betoog van de CU/SGP. Gedeputeerde heeft de toezegging gedaan om PS bij te praten. Uiteraard zou het allemaal sneller moeten.

De heer **Rook** (D66) erkent de urgentie van het probleem van bodemdaling in Noord-Holland. Er zijn politieke stappen gezet om adequate maatregelen te nemen. De brief van de gemeente Amsterdam is een goed initiatief, omdat men lokaal met oplossingen moet komen. Hij hoopt dat GS op de uitnodiging van Amsterdam ingaan.

570

Mevrouw **Rommel** (VVD) is blij met alle aandacht voor het onderwerp en hoort van gedeputeerde graag de stand van zaken.

575

De heer **Loggen** (ged.) geeft aan welke vier ambities hij heeft voor deze periode. De eerste is het delen van de urgentie van het probleem. De tweede is bewustwording over de complexiteit van de materie. Er zijn geen eenvoudige oplossingen. De derde is dat PS een aantal richtinggevende uitspraken doen omdat peilveranderingen tot veranderingen in het landschap en de ruimtelijke ordening leiden. Dit moet in een iets andere vorm en in hoger tempo dan bij de Omgevingsvisie. Zijn vierde ambitie is om in deze periode alle partijen op één lijn te krijgen.

580

De volgende datum voor de taskforce is nog niet bekend. De eerste bijeenkomst was positief, maar sommige partijen hebben inmiddels wat bedenkingen geuit. Hij wil niet te lang wachten met de volgende bijeenkomst.

585 Hij hoopt dat de commissie zijn ambities deelt, ondanks het feit dat hij nog geen concrete maatregelen heeft om bodemdaling te stoppen en om te draaien. Het is een urgent maar langjarig probleem, waarvoor nu wel meer politieke aandacht is.

590 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) is blij met de gedeelde urgentie. Ze is blij met de aandachtspunten en de ambitie van gedeputeerde. Ze vraagt hoe PS dit vraagstuk verder kunnen bespreken, bijvoorbeeld naar aanleiding van een technische briefing.

Mevrouw **Koning** (CDA) wil het werkbezoek en de conferentie gebruiken voor verdere bespreking.

595 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of dan een richtinggevend document wordt samengesteld.

Mevrouw **Koning** (CDA) meent dat dat momenten zijn waarop PS de mogelijke aanpak bespreken.

600 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) wil de input van die twee momenten gebruiken, maar wil meer doen in deze periode.

Mevrouw **Koning** (CDA) meent dat het werkbezoek een duidelijk doel dient.

605 De **voorzitter** vult aan dat het werkbezoek een grote investering is voor provincie en Statenleden waarbij duidelijke criteria worden gehanteerd voor de opbrengsten.

610 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) wil meer doen dan het organiseren van een werkbezoek en alle punten in een richtinggevend document meenemen. Ze is blij met de ruimte die GS daarvoor geven.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) is blij met de ambitie van GroenLinks en gaat ervan uit dat alle Statenleden uit een werkbezoek halen wat erin zit.

615 De heer **Van Liere** (PvdD) herhaalt dat terzake een motie is aangenomen en is opgenomen in het Koersdocument. Hij gaat ervan uit dat de daarin beschreven ambities worden gedeeld en onderschreven door alle partijen.

620 De heer **Loggen** (ged.) merkt op dat de meerderheid van PS heeft ingestemd met de duiding van de motie. Het voorstel van GroenLinks en zijn eigen ambitie zijn duidelijk. De urgentie wordt gevoeld, maar de complexiteit van de materie maakt dat er al twintig jaar lang aandacht voor is maar dat nog geen oplossing is gevonden. Nu is het politieke momentum, ook landelijk.

625 Hij sprak over richtinggevende uitspraken, een iets lichtere variant dan een richtinggevend document. GS willen tijd nemen voor discussie over de verwachtingen en het resultaat. Voor het beste resultaat moeten alle partijen op één lijn zitten.

630 De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt of GS het proces om richtinggevende uitspraken te doen organiseren.

De heer **Rook** (D66) hoopt stappen te kunnen zetten door de complexiteit simpel weer te geven en zo te kunnen sturen en ervaring op te doen. Hij doet de suggestie hiertoe een pilot te starten.

635 Mevrouw **Alberts** (SP) spoort GS aan om het initiatief te nemen. Er is draagvlak en steun. Ze wil geen tijd verliezen.

640 De heer **Loggen** (ged.) staat open voor suggesties over het proces. Hij refereert nogmaals aan het proces rond de Omgevingswet. De eerste stap is het delen van de complexiteit. De provincie doet al een pilot Functie volgt peil. Hij wil niet wachten op het afronden daarvan maar de leerpunten alvast meenemen.

645 De **voorzitter** rondt de bespreking van de *Correspondentie GS en gemeente Amsterdam over inklinking veen in Waterland af*.

7b. Water: bespreking beantwoorde Statenvragen 99-2017 'Dammen en waterpeilverlaging in Markenbinnen'

650 De **voorzitter** licht het agendapunt toe. Het is geagendeerd op verzoek van SP, 50PLUS en de PvdD. De technische vragen van D66 zijn beantwoord. Hij geeft als eerste twee sprekers het woord.

INSPREKERS

655 De heer **Rol**, inwoner van Markenbinnen, spreekt in over de schade door bodemdaling in veenweidegebieden. Er ontstaan grote problemen door verdere grondwaterpeilverlagingen.

660 De heer **De Wildt**, inwoner van Markenbinnen, spreekt in over de gevolgen van veenbodemdaling voor het Fort Markenbinnen. Het steekt hem dat de economie voorrang krijgt boven natuur. Hij heeft een natuurplan gemaakt voor de veenpolder bij Markenbinnen en denkt dat het kan dienen als pilot voor agrarisch beheer.

VRAGENRONDE

665 Mevrouw **De Groot** (SP) hoort dat de fundering en de natuur worden aangetast door de waterpeilverlaging. Ze vraagt hoe PS het overleg vlot kunnen trekken en hoe het peil omhoog kan.

665 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) hoort graag waarom de funderingen gevaar lopen, omdat dit blijkt uit de schriftelijke antwoorden van GS niet zo is.

670 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of de heer De Wildt contact heeft gezocht met GS over zijn plan.

675 De heer **Kramer** (GroenLinks) vraagt of de bufferzone van de heer Rol is opgenomen in het plan van de heer De Wildt, of GS en PS het plan kunnen ontvangen en of het een antwoord is op de complexiteit van het dossier.

De heer **Klein** (CU/SGP) is positief verrast door het bestaan van een plan en vraagt naar het draagvlak voor het plan bij landeigenaren.

680 De heer **Rook** (D66) vraagt of de fundering van het fort in gevaar is en of het mogelijk is om de polder te isoleren. Hij ziet dit graag op een kaart ingetekend.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of de sprekers contact hebben met de gemeente Alkmaar en wil weten of er overleg is over het niet-handhaven van het peil.

685 Mevrouw **Rommel** (VVD) vraagt naar het draagvlak voor het plan bij omwonenden en is benieuwd of het plan is besproken met het Waterschap.

690 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt de heer Rol te reageren op de stelling van het Hoogheemraadschap dat er geen risico is voor de funderingen van de woningen omdat de hoogte van het peil geautomatiseerd is en stabiel is. Hij vraagt de heer De Wildt waarom bodemdaling niet wordt erkend als probleem en wat het resultaat is van de drie beroepsschriften.

695 De heer **Voskuil** (PvdA) is ook benieuwd naar de stand van zaken van de processen.

700 De heer **Rol** meldt dat de drie beroepsprocedures langzaam lopen. Hij verwacht er nog meer als de huidige situatie voortduurt. Hij meldt dat 40 van de 100 huiseigenaren in Markenbinnen vooroorlogse woningen hebben. Een groot deel daarvan wordt in de Klimaatatlas van het Hoogheemraadschap als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar erkend. Het effect van bodemdaling op funderingen is langjarig. Het peilverschil loopt rond Markenbinnen steeds verder op en de bodemdaling komt steeds dichterbij het dorp.

De heer **De Wildt** denkt dat het mogelijk is om een bepaald peilgebied te isoleren rondom het fort, maar het grondwater staat laag en er is extra water nodig om het veen en de

705 fundering nat te houden. Na twintig jaar zijn de gevolgen zichtbaar met rot aan de palen. Als het fort eenmaal gaat verzakken, is het niet meer te herstellen. Zijn plan is sinds deze week klaar. Het idee is al neergelegd bij het IPV-programma van de provincie, de afdeling Recreatie van de gemeente Alkmaar en bij het Hoogheemraadschap. Er zijn mogelijkheden voor landruil en herinrichting in de Starnmeer, maar er is een

710 casemanager nodig om tot afstemming en actie te komen. Bodemdaling in veengebieden moet stoppen. Hij stuurt zijn plan aan de griffier toe.

De **voorzitter** dankt de insprekers voor hun bijdrage.

715 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) heeft een ordevoorstel. Hij is benieuwd naar de mening van gedeputeerde over de nieuwe vragen die zijn gesteld.

De heer **Loggen** (ged.) vindt het lastig om te reageren op een nieuw plan dat hem nog niet bekend is. Hij neemt aan dat het ook aan GS wordt toegestuurd. Daarnaast zijn de bevoegdheden van het waterschap duidelijk. De taakverdeling is in de antwoorden op de technische vragen beschreven. Verder is hij beperkt in zijn beantwoording door het feit dat er nog beroepsprocedures lopen.

720

EERSTE TERMIJN

725 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt naar de gevolgen van waterpeilverlaging, illegale dammen en het leegpompen van polders voor de weidevogelstand. Ze kent de problematiek van de fundering en de inklinking van het veen. Het lastige is dat zowel de gemeente als de provincie en het Hoogheemraadschap erbij betrokken zijn. De SP heeft een behandelvoorstel ingediend voor de problemen in Markenbinnen. In een later stadium moet de problematiek voor de gehele provincie aan de orde komen, bij voorkeur in samenspraak met

730 vertegenwoordigers van de waterschappen.

Mevrouw **Vermaas** PvdD) benadrukt dat de urgentie van bodemdaling duidelijk is. Burgers ervaren problemen en de provincie moet dus conform haar ambitie actie ondernemen. Het is zorgelijk dat GS wat afhoudend lijken in de antwoorden op de Statenvragen en toelaten dat het Hoogheemraadschap de rechten van de agrariërs boven die van de inwoners stelt. Ze wil dat het waterpeil niet verder wordt verlaagd en vraagt hoe het vastgestelde peil gehandhaafd wordt en hoe de provincie kan zorgen dat de Stelling van Amsterdam niet in gevaar komt.

735

740 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) voelt de antwoorden op de Statenvragen als een afschuiven van het probleem op het Waterschap en vindt het zorgelijk dat economische belangen zo zwaar wegen.

745 De heer **Voskuil** (PvdA) heeft diverse bewoners gesproken en begrijpt de frustratie over de taakverdeling met het waterschap. De PvdA stelt voor om met alle partijen een gebiedsvisie op te stellen om aan de zorgen tegemoet te komen. Het is een win-winsituatie als meteen een pilot over beheer van veenweidepolders kan worden gestart.

750 De heer **Van der Sluijs** (PVV) heeft geen opmerkingen.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) doelde met zijn ordevoorstel niet zozeer op de insprekers, maar op de nieuwe vragen over bijvoorbeeld het onderzoek dat uitwees dat er op veel plekken een lager peil was dan was afgesproken. Hij vraagt of GS ook de cumulatieve effecten van alle peilverlagingen willen meewegen en wat GS vinden van het openhouden van de Dopsloot en de illegale dammen. Ook wil hij weten of GS de zorg delen over het opdringen van de bodemdaling tot aan de bebouwing. Er is geen advies bij ICOMOS (The International Council on Monuments and Sites) aangevraagd over verlagen van het peil en de risico's daarvan terwijl dit een vereiste is van de Raad van State.

755

760 Mevrouw **Rommel** (VVD) heeft geen opmerkingen.

Mevrouw **Koning** (CDA) steunt de opmerking van de PvdA dat partijen in overleg moeten gaan over de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling, omdat de provincie geen verantwoordelijkheden moet overnemen. Ze vraagt of de provincie zeggenschap heeft over de handhaving.

765

De heer **Rook** (D66) is voor het aanstellen van een casemanager en wil weten wat de stand van zaken rond de illegale dammen is. Ook vraagt hij hoe het verschil in opvatting over de onderzoeksresultaten tussen het Waterschap en de bewoners te verklaren is.

De heer **Klein** (CU/SGP) ziet in de discussie een illustratie van de complexiteit van de materie. GS kiezen formeel de juiste opstelling, maar de heer Klein roept hen op met een oplossing voor de patstelling te komen.

De heer **Kramer** (GroenLinks) steunt het voorstel voor breed overleg. Hij vindt de beantwoording van de schriftelijke vragen ondermaats. Gedeputeerde was vol vuur, maar de antwoorden zijn technisch juridisch en gaan voorbij aan de problemen. Als voorbeeld noemt hij de zinsnede dat GS geen mening hebben over illegale dammen, omdat de provincie niet het bevoegd gezag is. De heer Kramer wil dat GS niet weggijken.

De heer **Loggen** (ged.) bevestigt dat de materie complex is en meent dat GS zorgvuldige antwoorden hebben gegeven. De feiten en verantwoordelijkheden van het Waterschap zijn duidelijk. Die kan de provincie niet aanpassen. Als er zwaarwegende redenen zijn, kan de provincie op lange termijn iets doen aan een peilbesluit. Gedeputeerde wil met de hoogheemraad op bestuurlijk niveau overleggen en de zorgen van PS overbrengen.

Het aanstellen van een casemanager komt te vroeg.

Binnen GS ligt het dossier bij drie gedeputeerden. De heer Loggen wil het nieuwe plan graag beoordelen en van een gedegen advies laten voorzien, en bezien of het kan dienen als pilot.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Rook** (D66) herhaalt zijn vraag over de illegale dammen en vraagt of gedeputeerde deze kwestie kan bespreken met het Hoogheemraadschap. Ook herhaalt hij de vraag of er een vertrouwensbreuk over de resultaten van de rapporten is tussen bewoners en Hoogheemraadschap.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) wil het nieuwe plan en het advies van GS snel behandelen.

Mevrouw **De Groot** (SP) is blij met de inzet van de commissie en herhaalt haar vraag over de mogelijke invloed van de waterpeilverlaging op de weidevogelstand.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is blij dat gedeputeerde in gesprek gaat met de hoogheemraad. Ze hoort graag de uitkomst daarvan en is benieuwd naar de reactie van GS op het plan. Ze vraagt of er gevaar is voor het fort door het te lage waterpeil.

De heer **Loggen** (ged.) meent dat het fort geen deel uitmaakt van het watersysteem. Hij vraagt dit na bij het Waterschap, bij uitstek de deskundige op dit vlak. Hij zal het gevoel van de commissie hierover meenemen in het gesprek.

Gedeputeerde meent dat de Illegale dammen na een toets achteraf zijn gelegaliseerd en beaamt dat de procedure niet correct is verlopen. Hij heeft overigens van de RUD begrepen dat waarschijnlijk ook vooraf ontheffing was verleend.

De heer **Tekin** (ged.) legt uit dat de mogelijke invloed van een peilverlaging op de weidevogelstand per perceel moet worden beoordeeld. Hij refereert aan de natuurtoets die RUD Noord-Holland Noord voorafgaand aan de peilverlaging heeft gedaan. Op het betreffende perceel werd weinig gedaan voor weidevogels en dus was er weinig effect.

De **voorzitter** rondt de bespreking van de *bespreking beantwoorde Statenvragen 99-2017 'Dammen en waterpeilverlaging in Markenbinnen'* af.

8. Rondvraag gedeputeerde Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

De **voorzitter** stelt voor om de rondvraag over de Naardertrekvaart te behandelen nu de heren Loggen en Tekin beiden nog aanwezig zijn.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) meldt dat eerdere vragen over de Naardertrekvaart nog niet of niet voldoende zijn beantwoord en wil het onderwerp op de B-agenda van maart bespreken. Ze uit haar zorg over de veranderingen die zijn opgetreden sinds 2013 in relatie tot het vormgeven van de Omgevingsvisie en het belang van draagvlak daarbij.

De heer **Van Liere** (PvdD) steunt het agendaverzoek.

De heer **Tekin** (ged.) legt uit hoe de portefeuilleverdeling is. Hijzelf is portefeuillehouder van het programma Naarden buiten de vesting en de vaarverbinding en de heer Loggen is portefeuillehouder Waterrecreatie en openbare vaarwegen. Hij steunt het voorstel om het onderwerp te agenderen. Hij ontvangt graag aanvullende vragen op basis van de technische beantwoording en zal alle vragen schriftelijk beantwoorden als input voor de bespreking.

De **voorzitter** meldt dat het onderwerp wordt geagendeerd wordt voor een volgende keer.

De heer **Rook** (D66) vraagt naar de voortgang en resultaten in het licht van de Europese strategie en de financiering daarvan en wil weten of gedeputeerde voornemens is hierover een bijeenkomst te organiseren.

De heer **Loggen** (ged.) is coördinerend portefeuillehouder Europa. Hij vraagt de verantwoordelijke portefeuillehouder naar de stand van zaken en koppelt deze terug.

9. A-agenda Milieu

9a. Milieu: Voordracht Zienswijze RUD Noord-Holland Noord

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De technische vragen van 50PLUS zijn beantwoord. Hij geeft als eerste een inspreker het woord.

INSPRAAK

De heer **Van Doorn** (directeur RUD Noord-Holland Noord) geeft de commissie een update over de stand van zaken bij de RUD. De dienst heeft de afgelopen jaren geen investeringen in mensen en materieel kunnen doen door de groei in het aantal taken en de grote bezuinigingen die zijn opgelegd. De ICT is sterk verouderd en voldoet niet aan de Algemene verordening gegevensbescherming en beveiligingsnormen. Hij moet investeren in ICT om de kwaliteit van het werk te kunnen garanderen.

VRAGENRONDE

Mevrouw **Jellema** (PvdA) meent dat het niet de bedoeling is om 8 fte te besparen voorafgaand aan de investering.

De heer **De Kam** (CDA) vraagt of de Omgevingsdienst (OD) samenwerkt met andere OD's op ICT-gebied.

De heer **Van Doorn** beaamt dat de OD eerst investeert en daardoor verwacht een besparing te realiseren van 8 fte. Er is samenwerking met andere OD's, binnen de provincie maar ook landelijk, om te zoeken naar manieren om investeringen te beperken maar wel een optimaal resultaat te kunnen boeken. Er wordt een begeleidingscommissie aangesteld die alle investeringen beoordeelt. Daarin zal ongetwijfeld een vertegenwoordiger van de provincie zitting nemen.

De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt of de grote ICT-investering samen met de andere OD's in Noord-Holland wordt gedaan. De heer **Van Doorn** legt uit dat er grote verschillen tussen de OD's zijn door de taakverdeling en aanpak. Er is nauw overleg om de werkwijze en investeringen zo goed mogelijk af te stemmen en van elkaar te leren. De uitvoering van de werkzaamheden verschilt echter sterk.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) hoopt op synergie met andere OD's, maar hoort dat er een maatwerkoplossing voor ICT wordt aangeschaft. De heer **Van Doorn** beaamt dat maatwerk nodig is omdat geen specifieke software voor OD's is ontwikkeld. Hij zoekt waar mogelijk naar overlap met andere OD's.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of de RUD al rekening houdt met de ICT-wensen uit de nieuwe Omgevingswet. De heer **Van Doorn** beaamt dit.

COMMISSIEBEHANDELING

De heer **Van der Sluis** (PVV) geeft aan dat de voordracht als hamerstuk naar PS kan worden doorgeleid.

Mevrouw **De Groot** (SP), mevrouw **Pels** (GroenLinks), de PvdD, de heer **Bouberg Wilson** (ONH) en de heer **Klein** (CU/SGP) sluiten zich hierbij aan.

890 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) pleit voor het aanschaffen van een gezamenlijk systeem omdat de werkwijze met gemeenten en vergunningen voor alle OD's gelijk is. Ze is niet overtuigd van de noodzaak van de grote investering. Ze weet nog niet of de voordracht als hamerstuk naar PS kan worden doorgeleid.

895 Mevrouw **Rommel** (VVD) dankt de heer Van Doorn voor de heldere toelichting. De voordracht is een hamerstuk.

900 De heer **Struben** (D66) kan instemmen met de voordracht. Hij begrijpt dat de investering nodig is, maar het is een groot bedrag. Hij wil met een evaluatie van de efficiëntie en de kosten de vinger aan de pols houden. De voordracht is een hamerstuk.

905 Mevrouw **Jellema** (PvdA) wil dat in de voordracht de formulering over de taakstelling voor 8 fte wordt herzien. Ze is gerustgesteld door de uitleg van de heer Van Doorn. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar PS.

De heer **De Kam** (CDA) ziet de voordracht ook als hamerstuk en benadrukt dat ICT een gedeeld aandachtspunt is. Hij vraagt welke afspraken er zijn met de deelnemende overheden als de kosten van het ICT-project hoger uitvallen dan begroot is.

910 De heer **Tekin** (ged.) meldt dat die afspraken nog gemaakt moeten worden in de besluitvormingsfase.

915 Hij legt uit dat alle OD's een andere ontstaansgeschiedenis en verschillende taken hebben en dat er dus grote verschillen tussen de diensten zijn. Het ICT-maatwerk voor de RUD is nodig voor de groene handhaving voor de gehele provincie.

Uiteraard willen ook GS inzicht in de efficiëntie en de kosten, net als de gemeenteraden. PS worden hierover periodiek geïnformeerd.

920 De investering loopt over een periode van een paar jaar, vandaar dat de taakstelling ergens in die periode gehaald moet worden. Die geldt niet vooraf of al in 2018. De gemeente en de provincie zitten hier bovenop. De verwachting is dat de besparing kan worden Ingeboekt, maar gedeputeerde is het met de PvdA eens dat dit in de juiste volgorde moet plaatsvinden.

925 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) is blij met de duidelijke toelichting, maar vindt het een grote investering. Ze snapt niet dat geen basissysteem gebouwd kan worden waarmee ook gegevens kunnen worden uitgewisseld met andere OD's.

De heer **Tekin** (ged.) legt uit dat de provincie dit niet aan de voorkant heeft geregeld. Nu hebben andere OD's al flink geïnvesteerd en kan de provincie geen nieuwe eis stellen aan de plannen van de laatste OD. De situatie kan niet worden veranderd.

930 De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht Zienswijze RUD Noord-Holland Noord* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 12 februari 2018.

9b. Luchtvaart: Voordracht Vaststelling verordening Luchthavenbesluit Helihaven Loodswezen IJmuiden

935 De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De technische vragen van de PvdD zijn beantwoord.

COMMISSIEBEHANDELING

940 De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of de milieugebruiksruimte en het aantal vliegbewegingen uit de beleidsnota Regionale luchthavens ruimte bieden voor calamiteiten op zee waarbij meer gevlogen moet worden. Hij maakt zich grote zorgen over de helihaven naast het Windpark Spuisluis en vraagt wie erop toeziet dat de windmolens worden stilgezet als de helikopters vliegen.

945 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de stilstandsregeling voldoende geborgd is.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) steunt de voordracht gezien de ligging van de helihaven en het feit dat geen zienswijzen zijn ingediend.

950 Mevrouw **Rommel** (VVD) heeft geen vragen en steunt de voordracht.

Mevrouw **Alberts** (SP) sluit zich aan bij de vraag van de PvdA. Ze wil weten hoe vaak de turbines worden stilgezet en of de regeling waterdicht is als het aantal stops tegenvalt.

955 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) kan instemmen met de voordracht en wil dat er bij de Spuisluis geen windmolens worden geplaatst.

960 De heer **De Kam** (CDA) is blij met een veilige landingsplaats voor het Loodswezen. Hij vraagt of de overblijvende milieuruimte in de IJmond door andere partijen kan worden gebruikt.

De heer **Struben** (D66) kan instemmen met de voordracht.

De heer **Klein** (CU/SGP) kan instemmen met de voordracht om dezelfde redenen als ONH.

965 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) steunt de voordracht. Ze vraagt of er voortaan bij alle luchthavenbesluiten meer vliegbewegingen worden toegestaan dan er werkelijk zijn en of het Luchthavenbesluit Middenmeer hierop wordt herzien. Ook wil ze weten of het financiële risico van het vaak stilleggen van de turbines bij de beoogde exploitant ligt.

970 De heer **Tekin** (ged.) geeft aan dat er een grotere gebruiks- en milieuruimte is en dat het aantal vluchten in overleg met de ondernemer op 700 is gezet. Dit biedt ruimte voor calamiteiten, omdat er nu tussen de 250 en 300 helikopterbewegingen zijn. Het grote verschil met Middenmeer is dat de contouren daar niet buiten het terrein liggen.

975 De milieuwinst komt niet terecht bij andere partijen.
Inzake de stilstandregeling meldt gedeputeerde dat het windpark nog moet worden aanbesteed. Het type turbine is dus nog onbekend. Een dergelijke regeling is niet uniek in Nederland en moet waterdicht en werkbaar zijn. De provincie ziet hierop toe. Er zijn op dit moment nog geen details bekend. De technische mogelijkheden voor het afspreken van een stopregeling zijn er.

980 De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt waarom het uitmaakt welke type windturbine wordt gekozen.

985 De heer **Tekin** (ged.) denkt dat dit verschil maakt en wil aan de voorkant eisen stellen aan de stopsnelheid.

990 De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht Vaststelling verordening Luchthavenbesluit Helihaven Loodswezen IJmuiden* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 12 februari 2018.

10. Rondvraag gedeputeerde Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

995 De heer **Van Liere** (PvdD) licht zijn vraag over de veiligheid in zwembaden toe. Die betreft specifiek het kwetsbaar worden van roestvast staal. GS zijn verantwoordelijk voor het interbestuurlijk toezicht op gemeenten, die moeten nagaan of de zwembaden voldoen aan de wet. Hij vraagt welke zwembaden nog niet voldoen aan de wet en hoe GS gemeenten aansporen tot verbetering.

1000 De heer **Tekin** (ged.) heeft naar aanleiding van deze rondvraag navraag gedaan en meldt dat 78 van de 117 zwembaden de Arcadis-enquête hebben ingevuld. Bij 67 zwembaden is het onderzoek uitgevoerd. Bij zes daarvan is nog geen rapport opgesteld. Gedeputeerde beziet waar hij het IBT-instrument kan inzetten en gaat aan de slag met dit signaal.

1005 Mevrouw **Van Langen** (VVD) vraagt of meer bekend is over de Schoorlse duinen en of de provincie een rol kan spelen in de natuureducatiecentra, door deze centra te verduurzamen en de jeugd kennis te laten maken met verduurzaming.

1010 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt naar de looptijd van de vergunning voor het circuit in Zandvoort.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) wil meer informatie over de bomenkap in de Waterleidingduinen en vraagt naar aanleiding van C-agendapunt 14f Beerput Nederland naar het aantal locaties met zwaar vervuilde grond in Noord-Holland.

- 1015 Mevrouw **Van Langen** (VVD) vraagt of de provincie een vergunning heeft verleend aan NS en ProRail voor bomenkap langs het spoor.
- Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt om een statusupdate van de situatie bij manege Rusthof.
- 1020 De heer **Tekin** (ged.) is in gesprek met de stichting Schoorlse Duinen, maar heeft op 8 december geconstateerd dat GS en de stichting het principieel oneens zijn over de benodigde maatregelen. GS gaan niet mee in het voorstel om een knip aan te brengen in fase 1. Het werk moet in 2021 uitgevoerd zijn. Bij splitsing is de tijd te kort voor goede monitoring en een go/no go-besluit voor fase 2, het kost extra geld en er moet twee keer zwaar materiaal
- 1025 het gebied in. De stichting is teleurgesteld, maar GS gaan door conform de afspraak met PS. Eind 2018 start fase 1. GS hopen dat de stichting betrokken blijft. Er vindt bomenkap plaats in de Waterleidingduinen. Er is weinig weerstand van omwonenden. Gedeputeerde kent het aantal bomen niet, maar het is substantieel. NS en ProRail worden genoemd in de Bomenkapnotitie. Ook die aantallen heeft de heer Tekin niet paraat.
- 1030 De provincie doet al het een en ander aan natuureducatie voor jongeren. GS willen met Groen Kapitaal graag een jonger publiek bereiken. Er is geld voor communicatie met deze doelgroep. Gedeputeerde neemt de suggestie over de natuureducatiecentra mee. De heer **Tekin** zegt toe de commissie schriftelijk te informeren over de looptijd van de vergunning voor het circuit in Zandvoort.
- 1035 De sanering van manege Rusthof is afgerond. Gedeputeerde heeft de locatie bekeken en met de familie gesproken. Er loopt nog een traject met de gemeente. Hij is niet ingegaan op vragen over schadeloosstelling, omdat de provincie ruimhartig is geweest en maximale inzet heeft gepleegd. Het dossier is voor GS afgesloten.
- 1040 De heer **Tekin** geeft een update over het Goois Natuurreservaat (GNR). De provincie blijft betrokken bij het GNR, maar is geen voorzitter meer. Er is een onafhankelijk bestuur waarin de participanten zitting hebben. Samenwerking met andere partijen zou tot efficiencyvoordelen moeten leiden. De provincie heeft zich verzet tegen de kostenverhoging en heeft daarover een negatieve zienswijze ingediend. Het GNR is geen gemeenschappelijke regeling maar een samenwerkingsovereenkomst (SOK). De participanten hebben geen
- 1045 beslissingsmacht. Als er niets gebeurd is gedeputeerde bang dat de huidige €722.000 in 2021 is opgelopen naar ruim €800.000. Door de natuurafspraken heeft de provincie een heel andere relatie met het GNR dan met andere terreinbeherende organisaties. GS zijn ook subsidiënt. Er lopen nu gesprekken met alle participanten over de wijze waarop de actuele ontwikkelingen hun weerslag kunnen krijgen in een toekomstige SOK. Gedeputeerde stelt voor het onderwerp "Vervuilde grond" te agenderen met de
- 1050 beantwoording van de schriftelijke vragen. Uiteraard is er een lijst locaties met vervuilde grond beschikbaar. De provincie werkt hard aan sanering, maar er komen steeds nieuwe vervuilingen bij. De heer **Tekin** stuurt de commissie de lijst van locaties met vervuilde grond toe.
- 1055 De heer **Van der Sluijs** (PVV) meent dat de bomenkap in de Waterleidingduinen gemeld had moeten worden aan PS.
- 1060 De heer **Tekin** (ged.) merkt op dat het in het Natuurbeheerplan staat. Niemand kan zelfstandig kappen. Eerst moet de procedure worden doorlopen. Dat is hier ook gebeurd.

11. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 17.10 uur.